

PROPRIETAR - DIRECTOR

Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

Prof. DUMITRU NEDA

Fioae înscrisă în Registrul de publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2-1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 200 Lei

Pe 6 luni . . . 100 Lei

Pentru străinătate 400 Lei

Foale bisericicească — Apare în fiecare Sâmbătă

Ora credinții

Nu credem în „ora destinului” cu care, mai dăunăzi, își înspăimânta conaționalii un gazetar din altă țară. Cuvântul are sunet păgân, ca și cugetul pe care-l exprimă. Suntem însă convingși că există o Mână nevăzută, atotputernică și bună, care regizează cu necuprinsă înțelepciune „divina comedie” umană, a cărei teatru este pământul. Individ și popor, își are fiecare în acest fîm extraordinar rolul său bine definit, căruia i-am putea zice și misiune de împlinit, și mai știm, că la secerarea aplauselor rolul în sine nu contează, cu scelpirea ori modestia lui aparentă. N-are nici o importanță dacă ai fost în piesă cezar, fanfaron imperialist ori trudnic și pașnic plugar. Totul depinde de felul cum împlinești partea de muncă ce ți s'a încredințat.

Neamului de plugari daco-romani de pe coastele Carpaților și dela gurile Dunării i-a dat Provedința un rost greu. Trebuia să oprească crivețul barbar al stepelor și să fie, în răsăritul misterios, misionar al latinității creștine. Istoria arată cât de grea, dar și glorioasă în modestia ei primejdioasă, era această trimerie. — Ziua de 10 Mai, cu întreită biruință pe care o comemorează, ca și cea de 315 Mai care pornește vijeliș spre alte zări și alte biruinți românești, stau dovadă perpetuă despre vrednicia cu care urmașii lui Traian au urcat neîncetat cărarea spinoasă ce li s'a croit.

Raportată la imensitatea greutăților învinse, isbânda românească seamănă a miracol. Taina ei este totuși simplă. Ea se rezumă în două cuvinte, care caracterizează întreaga luptă milenară a înaintașilor: **tărie creștină și demnitate romană.** Părinții au crezut în Dumnezeu și în dreptatea lui. De aceea au fost tari. — Și-au apărat, cu fruntea ridicată, „sărăcia, și nevoile, și neamul”, dispregiind șerpuirile vicleniei și apucăturile josniciei. În această credință și simțire au fost cu toții una, dela vlădică până la opincă; una din inimă și din porunca sufletului, nu prin meșteșugite uniformizări de carton, impuse din afară.

Atâta-i tot. Și e destul. Pentru gândul nostru torturat de negre perspective, culmile biruințelor de eri sunt limanuri de odihnă și faruri de îndreptare. Înțelegem, din poruncile lor tainice, că acum ori nici odată, pentru neamul românesc a sunat din nou ora credinții, ora încrederii în Dumnezeu și în misiunea ce ni s'a încredințat. Să fim tari, hotărâți, neșovăitori. Să fim uniți. Să fim demni. Să stăm în fața ispitelor, a amenințărilor și primejdiilor de orice fel, cu fruntea ridicată.

Să arătăm tuturor că nici pământul, nici demnitatea românească nu e marfă de târguială!

Răscumpărați vremea

— Cuvinte rostite cu prilejul ultimelor promoții capitulare blăjene —

de Mitrop. ALEXANDRU NICOLESCU

Prețul vremii sau al timpului? În sine nu e nimica, veți zice. Timpul nu e decât o relațiune. Da. Însă este de extremă importanță, zice Mons. D. Hulst, pe care-l urmez, a cunoaște termenii acestei relațiuni. Cel ce va ști să-i fixeze pe acești termeni, acela cunoaște-va adevăratul preț al timpului.

Pentru creștin prețul timpului se determină printr'o *întreită relațiune: prin raportul lui cu obârșia noastră, cu viața viitoare, cu Răscumpărarea.* Promisiunile vagi, cuvintele sonore și pompoase acoperind vidul ideilor filozofilor fac loc de astădată unor formule precise, îndărătul cărora se ascund noțiuni exacte.

Timpul, dacă ne uităm la *obârșie* ni este dat de autorul vieții: Dumnezeu ne-a semnat un număr precis de ani pe care el îl cunoaște, pe care noi îl ignorăm de dinainte. El ne-a dat anii ca să-i împlinim bine. Acesta este *talantul* pe care l-a pus în mâinile noastre. Este o armă pe care ne-a dat-o în mâini. Este o putere cu care ne-a înzestrat. Granițele fixate de Creatorul existenței noastre vremelnice circumscriu o carieră de eforturi morale din cari își va împrumuta viața noastră valoarea sa. Eată de ce timpul are prețul său: are preț pe titlul că este *un dar dumnezeesc. Dumnezeu însuș deci i-a fixat valoarea sa.*

Ci timpul își are valoarea sa și pentru scopul ce i s'a dat. De ce ne-a aruncat, se întreabă Mons. D' Hulst, în șuvoiul și vârtoarea anilor ce se scurg? Oare pentruca Dumnezeu să se complacă mai apoi cum această făptură slabă, omul, este dusă de curent și sfârșește în mod fatal precipitând inevitabil în vârtejul morții? Un astfel de spectacol n'ar fi vrednic de Creatorul. Dumnezeu ne-a dat un *destin mobil* și trecător aci pe pământ, ca să ne conducă spre un *destin etern* punând pe starea și condiția noastră prezentă stigmatul *probei, al muncii, al suferinței*, numai ca să ne facă să câștigăm în chip nobil *bucuria, gloria și răsplata.* Voit-ă Domnul să nu ne arunce fericirea la picioare ca pe o milă. A preferat ca să ne-o câștigăm cu prețul eforturilor și al virtuții; ear condiția acestei câștigări este proba ce traversăm și îndurăm în scurgerea fugară a zilelor noastre. Asta scoate în relief *damnitatea* existenței noastre aci pe pământ, și le dă preț anilor noștrii fugari.

Spusem ce era pentru om timpul după planurile Domnului. Ci omul a schimbat în-

trucâtva planul plin de dragoste al Domnului. Acolo unde Dumnezeu pusese o făgăduință a vieții, el face să intre amenințarea morții; acolo unde Dumnezeu pusese germenii fecundității, el a substituit sterilitatea funestă. Acest curent al anilor, care trebuia să ne conducă spre fericire, acuma prin păcat ne duce spre moartea eternă. Eată opera omului, desfigurând opera lui Dumnezeu.

Știți însă și cu ce milostenie a reluat Dumnezeu *opera* pe care omul a desfigurat-o. Ea se cheamă *răscumpărare.* El adică a răscumpărat vremea sau timpul. El a făcut să se recapete elementele de fecunditate supranaturală și de viață fericită pe cari le-a alungat păcatul. Din acest al treilea motiv deci timpul îmi este prețios earăși. Doară a fost plătit pentru mine cu preț nemărginit, cu sângele însuș al Domnului Iisus Hristos... Cuvântul Tatălui, devenind împreună călător cu mine în această viață, schimbat-a pentru mine condițiile călătoriei.

În lumina acestor considerații deci timpul este pentru noi de o valoare nemărginită.

Cine ne va învăța însă să folosim bine timpul? *Dumnezeu!* Să mergem deci la școala Lui. — Trăim în lume și neurmând sfatul Apostolului, ca să fim în ea ca și cum n'am fi, cea mai mare parte din timp suntem cu totul cufundați în vâltoarele ei, ne lăsăm îmbibați de înțelepciunea ei, îi împrumutăm ei maximele, felul ei de a vedea, judecățile, preferințele: pierdem din vedere regulile înțepciunii supranaturale pe care ni le împărtășise Evanghelia.

Iată deci nevoia de a reveni periodic și regulat la regula creștină evanghelică. Ne vom achita de această datorie fiind credincioși *rugăciunii, practicând meditația, examenul conștiinței*, și uneori chiar retrăgându-ne pentru *exerciții spirituale.* Iată cum veți răscumpăra vremea.

Se rescumpără ceea ce s'a pierdut și de ceea ce am fost *despotați.* Timpul vi s'a furat din partea *patimilor a lumii, a tuturor formelor de ispite, a păcatelor.* Timpul ce vi s'a dat ca să meritați și să câștigați viața veșnică, l-ați folosit ca să meritați pierzarea veșnică.

V'am spus mai sus, că Isus Hristos l-a răscumpărat acest timp pe seama voastră plătindu-l cu scump sângele său. Ci nu e suficient numai atât. La rândul vostru trebuie să-l răscumpărați și voi, nu doară că i-ar lipsi ceva din prețul pe care l-a plătit Isus, ci pentrucă

ii place lui Isus să vă asocieze și pe voi la opera răscumpărării; pentruca să știți a vă însuși aceasta operă divină a lui Isus prin eforturile voastre personale.

Iată deci ce înseamnă a răscumpăra timpul. Inseamnă a uni truda voastră cu aceea a Răscumpărătorului. Inseamnă a vă uni cu El împotriva adversarilor săi, înseamnă a căuta ceea ce a urmărit El, a respinge ceea ce osândit El. Inseamnă ca inima voastră să bată la unison cu inima Lui; înseamnă ca folosirea unei fiecăreia din zilele voastre să poarte pecetea legii sale, pecetea dragostei sale. Inseamnă a răscumpăra timpul dacă aveți oroare de lene, oroare de rău, de păcat.

Au fost sfinți cari au făcut vot a nu pierde nici o oră, nici o clipă și și-au menținut votul. Dar și fără acest vot toți sfinții au folosit bine timpul, cu o generozitate ce nu a scăzut niciodată. Cetiți-le viețile. În cadrul unei vieți adeseori foarte scurte au săvârșit opere imense a căror întindere ne sperie și ne uimește. Sf. Francisc de Asisi care a făcut epocă, care a inaugurat o nouă eră în viața lumii și a bisericii a trăit 44 ani, Sf. Dominic apostolul neasemuit, care a făcut mai mult împotriva ereziei Albigeneze decât cruciata lui Simion de Montfort, a trăit 51 de ani. Sf. Toma De Aquin cel mai mare între doctorii bisericii a cărui geniu iluminează și acum doctrina sacră a trăit 49 de ani. Sf. Bernard acest apostol al maselor pe cari le-a răscolit în adâncuri și revoluționat ca nimeni altul, și a cărui influință s'a resimțit în Europa întreagă, a trăit 62 de ani. Și cu toate acestea în viața lor plină de fapte, de evenimente, de întreprinderi, au știut să rezerve o parte considerabilă pentru *contemplație și rugăciune*. Găseau timp pentru toate acestea.

Imi veți replica că oamenii aceștia nu se odihneau niciodată, nu se distrau. E adevărat sau cel puțin aveau un fel al lor particular de a se distra și destinde care nu e în puterile noastre. Se distrau contemplând. Astfel cetim în viața sf. Dominic, că era mereu

în drum pentru interesele bisericii și ale Ordinului său. În fiecare an, în perioada activă a vieții sale apostolice îl găseai în Spania, în Franța, în Italia. În spațiul câtorva luni el se oprea în fiecare din cele trei țări și călătorea întotdeauna pe jos. Ei bine! când parcurse deja o etapă lungă și sosea seara în mănăstire după ce lua mâncarea și dedica câteva ore somnului, se ridica la miezul nopții să cânte breviarul laolaltă cu călugării; și pe când aceștia se întorceau să doarmă el petrecea restul nopții în rugăciune refăcându-și în chipul acesta puterile. De sigur acest chip de a se odihni, de a se destinde nu e pentru toată lumea. Nu eu voi osândi toate distracțiile cinstitute și oneste. Ci tot secretul e să ști păstra pe seama acestora caracterul și pecetea ce trebuie să o poarte. Trebuie să căutăm în ele numai un mijloc de a putea munci mai bine mai pe urmă; un mijloc de a destinde arcul ca mai apoi să-l putem întinde cu putere mai mare. Dar mai presus de toate din mijlocul distracțiilor și plăcerilor noastre să alungăm tot ceea ce ne-ar duce spre păcat.

Ci dacă noi din distracție facem *un scop*, dacă îi acordăm în viața noastră o parte preponderentă, atunci uităm statul Apostolului și în loc de a răscumpăra împreună cu Isus Hristos timpul ce-l pierdusem, îl pierdem din nou, făcând inutilă răscumpărarea dumnezeiască.

Este destul de obișnuit chiar și între creștini să neglijeze în examenul conștiinței lor păcatele *de omisiuni*. Ne acuzăm de relele ce am săvârșit. Uităm să ne acuzăm însă de binele pe care nu l-am făcut. Or, vidul existenței, pierderea timpului este una din omisiunile asupra cărora e nevoie să vă judecați voi pe voi, ca să nu fiți judecați din partea lui Dumnezeu. Mai mult ca oricând e nevoie ca bunii creștini, dar mai ales preoții să-și umple golul vieții, să o facă *onorabilă și fecundă* înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor.

Orice stat sau condiție de viață își are

înaintea de toate datorințele sale specifice pe cari trebuie să le împlinești dacă vrei să te mântuești. Rămâne mai apoi pentru toți activitatea caritabilă ce se manifestă în lucrările de zel și binefacere; și nu cea din urmă datorita de a vă cultiva pe voi înșivă, de a vă cultiva facultățile intelectuale, acest ales talent pe care vi l-a dat Dumnezeu, care trebuie să dea roadele cele mai alese ale gândului și științei. Ce frumos este când prin eforturi continue, mai ales preoții își câștigă superioritate în lucrurile spiritului. Nu e știința oare socotită azi ca pârghia de înălțare a lumii? ca pârghia influenței sociale pe care o folosesc oamenii de știință?. Deci folosiți timpul liber pe care vi-l dau ocupațiile și datoritiile voastre profesionale, mai ales voi preoților, ca să înmagazinați multă știință, mai ales știință dumnezeiască. Căci doară vouă vă sună cuvântul Scripturii, buzele preotului vor păzi știința și legea vor cerca din rostul lui.

Iată un mod foarte onorabil de a umple zilele voastre, de a răscumpăra vremea într'un mod atât de onorabil și meritos în fața oamenilor și a lui Dumnezeu.

Da, iubii mei, trebuie să răscumpărăm vremea căci zilele rele sunt. Ceea ce se poate înțelege în două chipuri: Timpul este înșelător foarte. Credem de a avea înaintea noastră ani mulți și lungi și moartea iată e la porțile noastre. E nevoie deci să nu ne pierdem nici măcar o oră ce se scurge din viața a cărei durată nu o știm. Ci fraza: *zilele rele sunt*, o putem lua și în înțelesul că ele sunt *supuse imperiului răului*. Deci să fim băgători de seamă. Viața ne înșală, întrucât omul își face numai iluzii asupra duratei sale, și chiar și cel mai bătrân își fâgăduiește adeseori încă zile lungi și senine. Să fim băgători de seamă a ne servi de ora prezentă ca să o consacram Domnului și să o umplem bine: ziua de mâine nu e în puterea noastră, nu ne aparține.

Zilele sunt rele, supuse răului, imperiului răului, întrucât răul este parecă mai îndrăzneț mai aproape de triumf, iar cei buni par de

□ □ Foiața „Unirii” □ □

2)

Puterea credinții

Fragment din volumul „Zări albastre”

Pe la sfârșitul lunii Iunie nimeri în oraș un miliardar american. Acest bogătaş, având patima de-a călători cât mai mult, era decis să viziteze țările din Balcani. Inchipuindu-și că România e o țară de modă veche, și dornic cum era după romanticism, era decis să petreacă și aici câteva zile. Orașul în care își depăna Dorel zilele pline de monotonie îi căzu în cale. Trecând pe lângă prăvălia în vitrina căreia era așezat tabloul „Ingerului păzitor”, americanul se opri uluit. Tabloul părea viu. Fiind mare amator de picturi, se hotărî să cumpere tabloul cu orice preț. Intră în prăvălie și întrebă franțuzește:

— E de vânzare tabloul așezat în vitrină?

— Da! răspunse negustorul.

— Și cât face?

— Asta n'aș ști să v'o spun. Prețul nu e fixat.

— Dar bine, tabloul nu e al d-tale?

— Nu, d-le. E proprietatea unui tânăr.

— Pictor?

— Da.

— Și unde aș putea eu să-l găseșc pe tânărul ăsta?

— Fiind profesor, îl veți găsi la liceu.
— N'ai putea trimite d-ta pe cineva să-l cheme aici?

— Liceul e cam departe. Dacă doriți însă, am să trimit o mașină.

— Bine! incuviință miliardarul. Costul mașinei am să-l achit eu.

Americanul aprinse o țigară de foi și, așezându-se într'un fotoliu, rămase așteptând.

Câteva minute în urmă, Dorel intră în prăvălie.

Dupăce trecură peste formalitățile prezentării, americanul, complezent de felul lui, îi oferî tânărului profesor o țigară de foi și întrebă:

— E al d-tale tabloul așezat în vitrină?

— Da, e al meu.

— E lucrat de mâna d-tale?

— Asta mi-e meseria, d-le Williams.

— Dacă aș găsi pentru el cumpărător...

— Cât face?

— Dorel ezită. Ii venia greu să ceară mult. Dându-și seama însă că americanul e bogat, se hotărî să-i vândă tabloul pentru cinci mii de lei.

Miliardarul îl preveni.

— Ei bine, fiindcă te văd ezitând, îți ofer fără târguală trei sute cincizeci de dolari. Ești mulțumit?

Dorel păli. Suma ce-i oferea americanul, în bani românești făcea aproximativ șaiszeci mii lei. La așa ceva nu se aștepta.

— Da, sunt mulțumit.

Americanul îi dădu banii, apoi luând la mână tabloul împachetat cu grije, plecă, nepăsător și rece.

— Asta zic și eu că a fost afacere! dădu din cap negustorul.

— Da! schiță Dorel un zâmbet. La așa ceva nu mă așteptam.

D-tale, d-le Popescu, cât trebuie să-ți plătesc?

— Zece procente. Asta ar face aproximativ șase mii de lei.

Dar fiindcă nici eu nu mă așteptam la așa ceva un chilipir, mă mulțumesc cu cinci mii. Să fie sumă rotundă.

— Bine!

— Și nu uitați vă rog să-mi mai trimiteți ceva tablouri. Norocul e orb. Te miră când și de unde îți ese în cale.

Dorel schimbă dolarii la filiala Băncii Naționale în bani românești, apoi plecă spre casă fericit. Iconița „Ingerului păzitor”, ce o primise cadou dela mamă-sa, îi adusesse norocul. Putea de-acum să-și împlinească visul. Drumul spre streinătate îi era deschis. Din banii ce-i mai rămaseseră, treizeci de mii le dădu mamei sale, iar restul îl reținu pentru el.

— Nu, dragă Ionel! încercă mamă-sa să protesteze. Pentruca să poți pleca în streinătate, îți trebuiesc câteva costume de haine și alte multe.

— Suma de douăzeci și cinci de mii mi ajunga. Socoteala am făcut-o și mi-a eșit exact. Am să-mi cumpăr un singur costum,

atatea ori descurați, risipiți, deconcertați. Să nu pierdem deci nici o oră, să *răscumpărăm timpul* spre a-l schimba cu cerul; să răscumpărăm lumea aceasta spre a o smulge minciunii și morții și a o da lui Dumnezeu și Evangheliei.

Primele canonizări făcute de actualul Vicar al Domnului. În 2 Maiu c., de prasniciul Ispasului latin, Preaf. Părinte a trecut în albul sfinților două fecloare înțelepte: pe *Maria Pelletier* și pe *Gemma Galgani*, una fiică a Franței, alta a Italiei.

Cea dintâiu s'a născut pe vremea marelui revoluții franceze dela sfârșitul veacului XVIII, și a murit în 24 Aprilie 1868, după 53 ani de viață mănăstirească și după ce a desvoltat o activitate caritativă-religioasă ce a pus în urmă o lume. — A doua s'a stins din viață tânără, în 1903, ca terțiară a ordinului Pașionistilor. A suferit imens din partea cerului care a făcut-o să poarte ranele Domnului în trupul său, — e una dintre puținele persoane stigmatizate ce cunoaște agiografia creștină — din partea lumii ce n'a înțeles-o, și din partea iadului care a maltrat-o mult, cu îngăduința lui Dumnezeu, firește.

La actul măreț al canonizării din San Pietro a luat parte o mulțime imensă, căreia Sf. Părinte i-a ținut o omilie splendidă, prearrind cele două eroine, și virtuțile prin practicarea cărora s'au ridicat, cu ajutorul harului ceresc, la cinstea altarelor.

Câteva întrebări

2.

Eu sunt abea de trei ani preot și, pe unde am păstorit în acest timp, nici pomeală n'a fost să pot cădea în ispita inovațiilor; abea de câteva săptămâni admir și eu aceste devoțiuni „latinizante“.

Ce mă sfătuiți? Să introduc și eu în Capela noastră aceste practici? Și ce răspundeți dacă Vă spun că unele sunt introduse

de înaintașii mei încă de multă vreme... și așa da cel mai mare scandal, dacă nu așa avea toată dragostea să urmez conștiincios pe aceleași urme? Vă spun că și Superiorii imediați știn aceasta și n'au făcut nici cea mai mică observație. Veți răspunde: este un abuz; forul suprem nu aprobă aceste porniri anarhice, dar *le tolerează*. Aveți toată dreptatea. Idealul este acel susținut de Păr. Oct. Popa: „dragoste față de rânduelile Bisericii noastre și respectul față de Autoritatea ei; însă biserica întocmai ca o mamă bună, nu arde imediat cu fierul roșu, ci tolerează și altele mai grozave decât „latinizarea“. Intre acestea „altele“ sunt câteva cu adevărat scandaloase, pe care Biserica nu le tolerează, ci n-a reușit să le stârpească. Iată două:

1. *Cuminecarea concubinarilor*. Se pot număra pe degete preoții cari nu cuminecă pe concubinari, — pentru ce?... nu-i nevoie s'o dovedesc. Plaga divorțurilor, în mare parte, se datorește preoților cari au început să târguiască cu indisolubilitatea căsătoriei „după moda veacului“, după ortodoxia orientală neunită, admitând la Sf. Taine pe concubinarii publici, cununați pe la ortodocși și protestanți.

Preoții, Biserica și societatea suferă pretutindeni din cauza acestei spărturi dogmatice în sfințenia căsătoriei, la care a contribuit — pe lângă atitudinea periculoasă a ortodoxiei — și o mentalitate condamnată a unor preoți de ai noștri. — O spun aceasta nu din auzite, ci din pățite. Profanarea Sf. Taine, scandalizarea credincioșilor buni și încurajarea la divorț a celor răi, sunt urmările „inovației“ de mai sus, în uz la ortodocși și în abuz la unii preoți de ai noștri. — Iată ce trebuie să ne scandalizeze... iată ce trebuie să combatem cu vijelioasă și vehementă asprime gazetărească.

2. *Paștile*. Se știe că poporul nostru ține, pe alocurea mai mult la pâinea și vinul binecuvântat, numite „paști“, decât chiar la Sf. Împărtășanie. Dela munte și câmpie, dela zeci de kilometri, în ziua de Paști toată suflarea

omenească se adună la Biserica; durere, nu ca să se împărtășească cu Sf. Trup și Sânge al Domnului Nostru Isus Hristos, ci „ca să ia paști...“ Unii din popor ajunează de Joi seara până la Înviere, mai fac apoi și alte pregătiri; și din nenorocire mai sunt și azi preoți cari nu se prea interesează dacă acest popor tot așa s'a îmbulzit și la spovedanie și la cuminecătură?!

Porunca IV-a bisericească spune precis: „Să-ți mărturisești păcatele la preotul rânduit și să te cumineci cel puțin odată pe an *la Paști*“. În virtutea acestei porunci — la Paști — și cel din urmă creștin vrednic, primea Sf. Taine. Această credință poporul o arată până în ziua de azi și — slavă Domnului — majoritatea covârșitoare a credincioșilor noștri își implinesc cu sfințenie datoria pascală. Repet însă: se mai găsesc și azi destule parohii în cari cuminecarea se confundă cu luarea „Paștilor“.

Cine poartă vina acestei erezii? Ce sunt aceste paști? Sunt cel puțin un simbol a vieții comune pe care o duc eau primii creștini?... Și acest simbol are întâietate față de Sărbătoritul Praznicului? În care Conciliu i-s'a dat această întâietate? Cum s'a introdus? Care este ritualul liturgic pentru acestea? Ce facem cu porunca IV-a bisericească? — Ori una, ori alta! Ambele: „Împărtășania“ și „Paștile“ în aceeași zi nu se pot împărți credincioșilor fără a face ca una din ele să piardă din importanță. De sigur mult mai bine și mai de dorit ar fi ca în ziua de Paști să se împărtășească cu trupul și sângele Domnului parohia întreagă cu mic cu mare, până la unul. Acestea ar fi cu adevărat „Paștile care sfințesc pe toți credincioși“. — Și tot așa de sigur este, că Ierarhii bisericii doresc acest lucru și s'ar bucura nespuse de mult dacă luarea „Paștilor“ s'ar înlocui cu această cuminecare generală. Tolerează totuși practica veche — care în catedrala din Blaj nu există — dar o tolerează pentru că nu e tocmai așa de primejdioasă cum o exagerez eu. În schimb: nicil

Celelalte mărunțisuri n'au să coste mai mult de trei-patru mii. Socotind și călătoria, ar face în total douăsprezece mii. Firește, am să călătoresc pe clasa a treia. Luxul n'ar avea nici un rost. Cu salariul ce am să-l primesc pentru Iunie, voi avea de cheltuială aproximativ șaisprezece mii. Socot că din suma aceasta pot trăi ușor și fără griji timp de două luni, cât am de gând să petrec în streinătate. Și-apoi, sunt mari și lipsurile casei. Trebuie să ne căutăm altă locuință, căci nu mai putem sta într'o singură cameră. Mărioara e fată mare și nu i-ar strica nici ei ceva hăinițe mai bune. Bietul Fănică e nevoit să îmbrace costumele pe cari le-am uzat eu. Iar d-ta, de când a murit tata, n'ai mai îmbrăcat haină nouă. Da, mamă dragă, asta e situația. Fă-mi te rog plăcerea și nu refuza banii ce-ți ofer cu dragă inimă.

Mamă-sa îl îmbrățișă în tăcere. Fericirea ce o simțea nu-i dădea răgaz să vorbească.

Sub pretextul unei călătorii de studiu, chestiunea pașaportului se aranjă ușor. Dorel se pregăti de drum. Își pachetă cele de lipsă într'un geamantan și, într'un amurg senin, se urcă în tren. Petrecu în Viena două zile, apoi luă drumul spre Triest...

Trenul opri lin. Dorel Teușeanu deschise ochii încet și privi prin geam. Trenul staționa într'o haltă mică și pustie.

Își răzică iarăși capul de peretele vagonului și reluă firul întrerupt al gândurilor.

Mintea lui depăna acum o duioasă poveste de iubire...

În familia ospitalieră a directorului, unde era invitat adesea, făcu cunoștința unei fete, care îl cuceri încă din prima zi prin blândețea și evlavie ei.

Directorul nu avea copii, fapt care îi pricinuia multă mâhnire. Fata spre care se simțea atras Dorel, era o nepoată de-a soției sale.

Intr'o zi, stând de vorbă cu directorul, Dorel începu să facă aluzii pline de finețe la adresa fetei. Directorul, care îl iubea ca pe-un copil al său, îl privi stăruitor.

— Ți-ai pus de gând să te căsătorești?

— Da! șopti Dorel.

— Foarte bine! Valerica e fată cum nu se poate mai bună. Vă potriviți de minune. E cam săracă, dar n'are-aface! De dotă am să mă îngrijesc eu.

— Nu e vorba de dotă, roși tânărul profesor.

— Firește! răsă directorul. Idealist cum ești, nu te gândești la bani. De, fire altruistă de artist. Nu uita însă, dragul meu, că viața e grea. Iubirea e ceva ideal. Cele mai multe dihonii și neînțelegeri familiare provin însă din cauza sărăciei.

— Unde e adevărată iubire, nu poate să existe dihonie. E bine să ai bani, admit și eu, dar când e vorba despre fericire, nu pot să consider moneda sunătoare ca o condiție „sine qua non“. Totul depinde de inimă și suflet.

— La asta n'as putea să-ți răspund, fiindcă... eu n'am cunoscut nicicând lipsa. Părinții mei au fost oameni bogați. M'am căsătorit și eu din iubire, deplin fericit nu sunt. Totul e relativ. Poate... dacă așa avea și eu măcar un copil...

Dar să o lăsăm asta. Faptul că pot să te consider ca aparținător familiei mele, îmi pricinuieste multă bucurie. Dar spure-mi: Pe când ai fixat logodna?

— Dacă vom fi sănătoși, o vom serba la toamnă, în ziua Sfinților Arhangheli Mihail și Gavril.

— Foarte bine! De-a Dumnezeu să fie într'un ceas cu noroc!

Un șerbat prelung îl făcu să tresară. Trenul opri. În clipa următoare un grup de excursioniști năvăliră în compartiment.

— Uff! făcu un tânăr cu părul roșcat, aruncând ranița din spate. Ce căldură proastă!

— Păi, dacă ai băut prea mult rom! vorbi acum un lungan cu fața plină de pistrui.

Ceilalți răsă.

— Bravo, Herman! L'ai atins unde-l doare.

— Lăsați-mă 'n pace cu prostiile voastre Par'că voi ați băut mai puțin!?

— În „Thermos“-ul nostru a mai rămas câte-o înghițitură, reluă lunganul, dar pun pariu că al tău e gol.

— Ei și? Asta nu te privește!

— Nu te supăra camarade, am glumit.

— Nu mă supăr, dar dă-mi o țigară.

nici chestia „iconițelor cu inima afară“ nu e tocmai așa de primejdioasă pravoslaviei ritului nostru precum exagerează părintele Octavian Popa. — Chiar de aceea cred că forurile competente nu se vor grăbi a caterisi pe tânărul cleric, care, în exces de zel apostolic, s'a îndeletnicit a împărți câteva iconițe nu protestante, nici ortodoxe, ci curat catolice fără a face „negoț în templu“ ci pentru a jertfi parale și, dacă nici atâta, sigur timp și oboseală atât de puțin înțelese și așa de aspru criticate.

Micile „inovații latinizante“ de care se teme Păr. Oct. Popa nu sunt altceva decât simple practici particulare fără caracter oficial, așa cum practică chiar autorul „Scrisorii“ către „tânărul cleric.“ Deci nu e cazul a sesiza forurile competente de pretinsa anarhie ce se ivește la orizont. Mai ales dacă ținem seama și de împrejurarea că multe din așa numitele practici „latinizante“ în realitate sunt foarte orientale și foarte vechi, din nenorocire însă orientul le-a părăsit și noi acuma trebuie să luăm dela latini ceea ce este al nostru. Apoi, devoțiunile zise „latinizante“ luate de noi pot îmbrăca foarte bine haina și ritul nostru oriental. Doar fondul este același: rugăciune către Dumnezeu, care este același, al tuturor.

Sunt însă lacune de umplut și năravuri de îndreptat mult mai importante decât „latinizarea“, asupra cărora vrem să mai revenim, ca să le cunoaștem și să știm ce avem de făcut.

Preot Ioan Mihail

Glăsuț conștiinței românești. Dascălul dela Văleni, d. N. Iorga este un tâlcuitor autentic al simțirii românești, în aceste vremuri de cumplită bejenie politică și spirituală. Apoi dăsa are curajul și prilejul de a putea spune limpede și pregnant ceea ce gândește. — Reținem din „*Neamul Românesc*“ (6 Maiu 1940) rândurile de mai jos cari, sub titlul „*Nu suntem o țintă de turism*“, exprimă simțirea generală a conștiinței românești:

„Ne plingeam odată că nu vin la noi tu-

riștii, și ne trudiam să-i atragem prin cărți, reviste și afișe de propagandă, căutând să li arătăm ce frumoase locuri sînt pe aici, ce romantice sînt priveliștile, ce pline de farmec cetățile, mănăstirile și bisericile, ce nou pentru ochii Apusenilor portul poporului nostru.

Toate în zadar: oaspeții doriți nu veniau.

Cită-i vara de lungă, nu-i întâlneau suind munții, străbătând văile, pătrunzînd în taina pădurilor, cercetău-și ca un obiect vrednic de atenție pentru curiozitatea lor. Li duceam dorul.

Și iată-i că, prin nu știu ce taină, ei ni vin dacă nu de pretutindeni, cel puțin din cel mai apropiat Apus.

Vin cu pălăriuțele în virful capului, cu ciorapii de lînă prinși pe pulpă, cu bocancii bătuți în cuie la capătul picioarelor. Femei nu, ci bărbați, — voinici bărbați.

Sîntem măguliți de cercetare, dar trebuie, să facem o observație, care e o amicală înștiințare.

Iată, noi nu mai sîntem interesați astăzi.

Nu, pentru că, de și natura e aceeași și aceleași monumentele de artă și semnele de folklor, noi sîntem un popor necăjit.

Fără nicio vină, trăind cinstit între hotarele noastre, drepte și scump plătite, ținem de-a lungul lor floarea bărbaților roștri, de lipsa cărora plâng în sărăcie femeile și copiii. Și țara se istovește ca să ne putem apăra contra oricărui act de brigandaj.

Și, ca oamenii amărîți, nu mai sîntem în stare să spunem cui vine să ni zică: „bună ziua“ un „mulțumim dumnitale“...

Reținem de asemenea un alt articolăș al d. Iorga tipărit în „*Neamul Românesc pentru popor*“ avertismentul căruia însă sună tuturor fiilor acestei țări:

„E plină țara, de la un capăt la altul, de oameni cari nu ni vor bine.

Ei întreabă pe fiecare, socotesc, caută să fure gîndul omului, ca să se folosească împotriva ființii inșeși a României.

Spioni pricepuți, ei se iau cu binele până ce ajung să fie stăpîni pe taina dorită de dînșii.

În războiul trecut, mii de soldați și-au pierdut viața de pe urma acestor ticăloși, cari știau toate drumurile și cărările și aflau din vreme toate mișcărilor noastre.

Astăzi, la noi și în atâtea alte țări, vecine sau depărtate, ei sînt cu mult mai mulți și mai dibaci.

Față de dînșii, *ochii în patru!*

Papa: arbitru universal

În revista „*Insemnări ieșene*“ (Nr. 2 Febr. 1940), într'un studiu plin de vederi reale și realiste datorit Dlui *Traian Gheorghiu*, studiu vast ca întindere și ca documentare (10 foi și 1/2 revista quart mare) se semnează (la data de 29 Decembrie 1939) următoarea încheiere:

„La deschiderea parlamentului francez, în ziua de 30 Noembrie 1939, dl Daladier a precizat țelurile de război ale Franței: „*Franța va lăsa armele din mână când va putea trata cu un guvern a cărui semnătură să-i poată angaja actele.* Ea va putea trata când vor putea fi reparate nedreptățile săvârșite împotriva națiunilor slabe, când va putea fi stabilită o securitate durabilă.

Trebuie ca această securitate să fie puternic organizată, trebuie ca ea să se bizue nu numai pe texte și pe cuvinte, dar și pe garanții materiale cari să-i asigure durata. Trebuie ca ea să fie extinsă la toate națiunile cari au dreptul la independență prin istoria și cultura lor.“ Până aici Daladier. Daici înainte autorul:

La această problemă 3 soluții sunt posibile:

1. Statul major și burghezia germană, să satisfacă dorința d. Daladier. Cu Dl Goering — cine știe — poate că aliații vor trata pacea. Apoi, o Europă înfr'armată până-n dinți ar continua războiul în Răsărit. Ceea ce n-a fost posibil la sfârșitul trecutului război, este posibil astăzi.

— Poftim...
— Lunganul se postă în fața lui Dorel și întreabă zâmbind:

— D-ta ești german?

— Nu, d-le, sunt român.

— A!... păru mirat lunganul.

— Și... d-ta?

— Eu și ăștia! Și camarazi suntem germani. Fost „austrieci“, dar astăzi, vorba ceea: „Heil Hitler!“ și „Deutschland über alles!“

— Da, da, schiță Dorel un zâmbet. Sunteți universitari?

— Ai ghicit! Și... dacă îmi este îngăduit să întreb, d-ta ce meserie ai?

— Sunt profesor de liceu.

— A! se miră iarăși neamțul. Probabil sunteți în călătorie de studiu.

— Da, sunt în drum spre Italia.

— Țara ducelui Mussolini! Prietenul nostru! gesticulă studentul. Dar știți, Herr Profesor, că vorbiți la perfecție limba germană?

— M-da, mă pricep puțin și la limbi, răspunse Dorel laconic.

Aruncă o privire spre grupul excursioniștilor cari discutau șgomotoși, improșcându-se cu sămburi de „caise“ și întreabă:

— Suntem departe de Triest?

— Nu. Mai avem numai două gări. În treizeci de minute sosim.

Dorel își scoase ceasornicul. Era două și un sfert, post meridian.

— Imi dați voie, Her Profesor... zâmbi studentul, luând între degete iconița „Inge-

rului păzitor“. A! strânse apoi din buze. Imi închipuiam cu totul altceva.

— Iconițe de felul acesta nu prezintă pentru d-ta nici un interes?

— Aș!

— Va să sîcă... nu crezi în existența ingerilor?

— Nu pot crede în povești naive, potrive numai pentru amuzarea copiilor.

— Curios! În cazul acesta, d-ta tinere, nu admiți nici existența sufletului?

— Firește că nu! Omul e un simplu animal. Lucrul acesta îl știu dela profesorii noștri savanți. Oamenii sunt superiori celorlalte vietăți numai prin inteligență. Incolo... totul se reduce la materie. Ba există chiar indivizi, după chipul și asemănarea noastră, cari sunt mai reduși în ce privește inteligența, decât o seamă de animale. Firește, vorbesc despre ținuturile acele unde n'a pătruns încă civilizația lumii moderne.

Un câine, sau un cal dresat, spre exemplu, e capabil să rezolve chiar probleme matematice.

— Vai, tinere, cum poți vorbi așa? D-ta, om inteligent...

— Tocmai fiindcă am pretenția să mă cred inteligent, nu pot admite povești inventate de fantezie. Cu moartea totul s'a sfârșit!

— Te pomenești că d-ta negi chiar și existența lui Dumnezeu.

— Cuvântul „Dumnezeu“ înseamnă o putere fizică, sau magnetică — cum doriți —

care e centrul de gravitate al lumii întregi. Atât și nimic mai mult!

— Dar bine, puterea aceea magnetică — cum o numești d-ta — trebuie să aibă voință. Iar voință... — pe cât judec eu cu mintea mea mărginită — nu poate să aibă decât o ființă vie, care simte, aude și vede tot ce se petrece în lume. De geaba, tinere, lumea nu se poate cârmui prin puteri magnetice.

— Lumea o conduce „omul“.

— Care om? Stalin? Leon Blum? Ducele Mussolini? sau Führerul?

— Nu înțeleg „omul“ ca „individ“. Vorbesc în general. Lumea e condusă de complexul întregii omeniri.

— Fie și asta. Dar cu lumea care nu aparține bătrânului glob pământesc cum rămâne?

Spre cer n'ai privit niciodată? Crezi d-ta că miriadele de stele stau atârinate acolo unde le vezi, numai așa... de florile mărului? Cine și din ce le-a creat toate acestea? Nu te-ai întrebat niciodată? Luna se învârtește în jurul pământului, iar ambele în jurul soarelui, cu precizie matematică. Alte constelații fac acelaș lucru. Cine le conduce toate acestea? Puterea magnetică?

— Savanții n'au putut să descopere până în prezent totul. În curând însă nu vor mai exista taine și enigme.

— Slabă educație vă dă „Führerul“! spuse Dorel cu necaz. Se ridică apoi sprinten și, vrînd să scape de societatea studentului

Prasnic capitular

Completarea capitlului blăjan. — Instalarea noului canonic mitropolitan

Dumineca trecută, a Sfântului Toma s'a făcut completarea capitlului blăjan, des-complectat prin moartea regretatului Dr. Ioan Sâmpăleanu. Actul acesta sărbătoresc l-a săvârșit I. P. S. pâr. *Mitropolit Alexandru* care, la sfârșitul sf. liturghii arhieresti, slujite în sobor de preoți, după ce a rostit cuvântul magistral pe care-l aducem la loc de frunte în numărul de azi al gazetei noastre, a ținut să spună și celea ce urmează:

Venerabili frați,

Astăzi avem instalarea în scaunul canonic a unui frate canonic care a știut să economisească bine timpul în tot timpul vieții sale.

Ceva despre noul canonic

Copil sărac, din părinți plugari din Nevrincea¹⁾ (jud. Severin din Banat), venit la Blaj, a știut să se distingă aci atât prin pietatea lui cât și prin sirguintă nu comună în studii, fiind totdeauna printre cei dintâi. Studiile teologice la Universitatea din Budapesta și la cea din Innsbruck de asemenea le-a terminat cu succes frumos²⁾, spre mulțumirea superiorilor săi.

Hirotonit preot, a activat o parte din vreme în eparhia Lugojului la Ohaba, la Izgar și în centru, în cancelaria diecesană.

Venind, sau revenind earăși, la Blaj ca să fie numit profesor de teologie în seminariul diecesan, aci și-a dat măsura deplină a talentului său, fiind unul din cei mai harnici profesori. Elevii îi sorbeau cu drag prelegerile din acea philosophia perennis care este poarta teologiei divine.

Ci nu s'a mulțumit numai cu aceste prelegeri. Zelul său l-a făcut să îmbrățișeze și alte ocupații. Despre aceasta pot mărturisi nenumăratele articole scrise în calitate de redactor al „Unirii” și alte numeroase articole docte în „Cultura Creștină”, care se poate mândri cu peana lui.

Pe lângă aceasta martoră este arhidieceasa noastră și alte eparhii despre zelul său pentru Biserica Domnului, atunci când atâția inși i-au sorbit frumoasele conferințe religioase pe cari le ținea cu dragă inimă oridecâteori era solicitat. De asemeni misiunile populare aveau în el pe unul dintre cei mai zeloși sprijinitori. Va să zică nu s'a cruțat pe sine. A răscumpărat vremea în chipul cel mai norocos: nu și-a îngropat talanții.

Venerabilul Capitlu deci și eu, în calitate de mitropolit, am ținut la timpul său să-i

¹⁾ Născut în 22 Februarie 1893. — Bacalaureatul și-l iea în 1913. — Hirotonit în 28 August 1917. la Lugoj. — Investământat basilian la Prislopul din Țara Hațegului în 14 Sept. 1917, primind numele de Gregoriu (Teologul).

²⁾ La facultatea teologică a universității din Budapesta a studiat în anii 1913-1916. La Innsbruck în 1917-1919. Aici și-a întregit studiile dela Budapesta, de unde fusese eliminat în 7 Decembrie 1916 (ziua când s'a anunțat oficios căderea Bucureștilor) pentru sentimentele sale românești (dimpună cu clericii Cor. Suci, azi dir. Școlii Normale de băeți din Blaj) și cu N. Stefanec, (acesta slovac de neam). Totodată și-a trecut și teza de doctorat (Studium orationis apud christianos primi et secundi saeculi) și a depus și examenele riguroase din studiile biblice și morale, pe lângă altele îndreptățitoare la acelea (l. arabă, pedagogie, etc). — Desființându-se în toamna a. 1919 formația monahală dela Prislop, a intrat în pastorație, unde a rămas zece ani. La Blaj a venit de profesor în 1929.

răsplătim munca alegându-l membru al venerabilului capitol mitropolitan. Distincție binemeritată, care știm că va fi un îndemn spre o muncă și mai întetită în agrul Domnului, care are nevoie de harnici și zeloși apostoli de talia frăției sale.

Dar trebuind să pășim acum la promoția graduală a fraților membrii capitulari, pentru venerabilul confrate Dumitru Neda să și poată ocupa și el stalul și gradul său canonic, mă voi adresa unui fiecăruia dintre venerabilii confrăți, fără a mai releva meritele unui fiecăruia, ceea ce am făcut cu alte prilejuri și nu vreau să mă mai repet, și voiu cita pentru fiecare dintre voi venerabili frați câte o frază sau adagiu latin, care să-i fie îndreptar de viață.

Axiome de urmat

Mă îndrept către tine, venerabile frate *Victor Pop*, îndemnându-te să-ți ocupi stalul și gradul de canonic lector. Servească-ți de îndreptariu ceea ce era îndreptariu și pentru păgânul Apelles: *Nulla dies sine linea*. Să încreștezi zilnic la răboj fapte bune.

Mă îndrept către tine confrate *George Dănilă*, canonic custode, citând fraza lui Francisc Bacon: *Non nisi parendo vincitur*. Legea Domnului să fie deapururi jugul tău. Stăpânește-ți scaunul cu cinste.

Indemnând te îndemn, frate canonic penitenciar *Ioan Moldovan*, să-ți ocupi noul scaun al tău, amintindu-ți fraza: *Per angusta ad augusta. Per aspera ad astra*. (Din Ernani, de Victor Hugo).

Rogu-te și pe tine frate canonic scolaristic, *Nicolae Popp*, a-ți ocupa gradul și stalul. Iți dau drept viatic pentru viață, adagiul: *Vitam impende vero*. Este cea mai bună folosire a timpului. *Adevărul vă va mântui pe voi*, zice și Domnul Hristos.

Indemnând te îndemn și pe tine ilustre confrate *Dr. Vasile Aftenie*, canonic cancelariu, să-ți ocupi gradul și stalul tău. Iți doresc să nu poți exclama niciodată ca Titus împăratul, care când nu avea prilejul să facă bine într'o zi, exclama: *Diem perdidit*. Fă bine mereu și întotdeauna.

Mă întorc către tine frate canonic referendariu, *Augustin Folea*, și te îndemn să-ți ocupi stalul ce-ți compete. Drept comitivă pentru viață adă-ți aminte de deviza Iezuiților: *Omnia ad majorem Dei gloriam*. O spune și apostolul neamurilor.

De asemeni mă întorc către tine frate canonic prebendat, *Iuliu Maior* și te îndemn să-ți ocupi stalul tău. Adă-ți aminte că până și păgânul Virgiliu spunea în Ecloga X: *Omnia vincit amor*. Dragostea este desăvârșirea vieții, împlinirea legii.

Ear noului canonic, fratelui *Dumitru Neda*, pe când îl îndemn să-și ocupe stalul și gradul său de canonic teolog îi doresc mulți ani de activitate rodnică, ca să i se poată spune la sfârșitul vieții cu Ovidiu poetul: *Si titulos annosque tuos numerare velimus facta premant annos*. Adecă dacă am voi să măsurăm faptele și anii tăi, faptele sau încercările să coalescască anii.

La sfârșit mai apoi să dăm laudă Domnului pentru toate. Lui i se cuvine cinstea și închinăciunea în vecii vecilor, Amin.

Ocupându-și stalul, ia cuvântul noul canonic.

2. Alianții, împreună cu Turcia, să atace Uniunea Sovietică, pentru a provoca revoluția agrară. Apoi, cu noul regim, aproximativ de tip Kerenski, ar încheia pacea, și dacă n-ar porni împreună împotriva Germaniei ar fi suficient să-i taie acesteia orice putință de aprovizionare.

3. O cruciadă, în adevăratul înțeles al cuvântului, adică, un front al statelor creștine să se pună în poziție de apărare împotriva celor ce încearcă răsturnările de azi. (Aceasta ar fi în vederile Dlui Roosvelt, după cum se vede din cercetările în Europa ale trimisului său special Sumner Welles — nota reproducătorului —)

In oricare din aceste trei cazuri vor juca un rol însemnat în Europa: Papa (luați seama în rândul întâi Papa; nota reprod.) — Regele Italiei și chiar Dl Mussolini (vizitele dintre Vatican și Quirinal sânt semnificative) iar peste Ocean, d. Roosvelt (pg. 323).

Ceeace urmează, consecințele acestor trei soluții, nu ne mai interesează. Destul că cineva, nu ori cine, pune pe primul la lichidarea conflictului de astăzi pe Papă. Acel cineva nu este de sigur un catolic, iar revista unde serie are și colaboratori francmazoni. Dar, vorba sf. Pavel, n-avem nici-o putere împotriva adevărului și desigur, adaugem, cu atât mai mult împotriva lui Dumnezeu.

Vox illa ortodoxa

Concordat cu Portugalia. O comisie mixtă de reprezentanți ai Vaticanului și ai Portugaliai a luat în desbatere concordatul ce este plănuțit a se încheia între cele două puteri în tratative. În 1928 e drept că Portugalia încheiase cu Sf. Scaun un „Modus vivendi” provizor, pe care l-au amplificat în 1929. Noua întorsătură ce-au luat-o însă lucrurile în urma cărmuirii lui Salazar și în urma renașterii religioase a Spaniei învecinate, fac necesară o nouă aranjare a raporturilor dintre Stat și Biserică. Concordatul pe cale de a fi încheiat are în vedere mai ales organizarea eclesias-tică a teritoriilor coloniale portugheze.

care îi devenise antipatic, porni spre ușa compartimentului. Călcând cu piciorul pe o căisă putredă, lunecă. Pierzându-și echilibrul, aruncă mâna după ceva sprijin și nimeri în tâmplător semnalul de alarmă.

Trenul opri brusc.

In clipa următoare răbufni un bubuit asurzitor. Geamurile trenului săriră în fândări. O stâncă enormă, desprinsă din masivul urias de granit, se rostogoli peste linia ferată, prăbușindu-se apoi cu vriet formidabil în prăpăstii adânci.

Pasagerii săriră din tren zăpăciți. Spăimă, țipete și discuții agitate... O hărmălaie de nedescris!

Personalul trenului alergă incoace și'ncolo. Linia era distrusă pe-o întindere de câteva zeci de metri.

Dacă trenul nu oprea, stâncă ar fi lovit în primele vagoane rostogolind întreagă garnitura în prăpăstii. Moarte sigură pentru toți pasagerii! vorbi mecanicul trenului.

E degetul lui Dumnezeu acil dădu din cap un călător bătrân.

Dar cine e salvatorul miraculos care a intervenit tocmai în momentul oportun? o femeie tânără.

Pasagerii strânseseră din umeri. In haosul acesta de panică și nedumerire, profesorul Dorel Teușeanu săruta îndușoșat icoșita „îngerului păzitor”.

Sabin G. Truția

Cuvântul celui mai mic între frați

In esență păr. Neda, adresându-se I. P. S. păr. Mitropolit și Ven. Capitlu, face mărturisirile următoare:

Clipele înălțării Sf. Sale la noua treaptă bisericească îl copleșesc cu felurimea și apăsarea simțimentelor ce prilejesc. [Mai mult decât altele însă îl stăpânesc acum trei sentimente:

1. Sentimentul *temerii* de povara ce ia asupra sa, care povară-i cu atât mai grea cu cât mai bogată-i moștenirea și mai strălucită-i familia în care intră. Vestigia terrent. Și cu tot dreptul. Capitlu blăjean a dat doar episcopi și mitropoliți cu cari ni-se va mândri totdeauna Biserica¹⁾ a dat trei academicieni²⁾ apoi o pleiadă de scriitori harnici și aleși³⁾ și întemeietori de fundații⁴⁾. Din sânul acestei corporații a ieșit arhanghelul neînfricat al drepturilor Bisericii noastre și glasul de tulnic al conștiinței române — Aug. Bunea. Și tot glas de canonic blăjean — I. Coltor — a pledat, cât i-au permis împrejurările, cauza română la Conferința Păcii din Parisul de după războiul mondial. — Și nici astăzi nu-i tocmai ușor să faci parte dintr'o dicasterie în fruntea căreia stă un păr. *Victor Macaveiu*, bisericanul ilustru, mulțumită osteneții și măestriei căruia, între altele, avem limba mlădioasă și plină de unctiune a Ceaslovului — cartea de rugăciuni particulare a preoților, călugărilor și călugărițelor — a Liturghierului și, în curând, și a Molitvelnicului, iarăși cărți sfinte, graiul cărora va miresmui și sufletele mulțimilor dreptcredincioase în tot cuprinsul Provinciei mitropolitane, acum și pe multă-mulță vreme încă.

2. Alt sentiment covârșitor în aceste momente sărbătorești pentru cel mai mic între frați: *neîncrederea în sine însuși*. Formația teologică și-a făcut-o în școală latină. De aceea, rânduit să mulțumească arhierului ce l-a hirotonit (Preasf. Frențiu), a mâncat dela cuvintele sf. Pavel: *Velle (quidem) adjacet mihi: perficere (autem) non invenio = De voit voesc, dar de lucrat binele nu-l lucrez (Rom. 7, 18)*. Cei 23 de ani de preoție l-au învățat pe noul canonic că sfântă-i vorba Apostolului Neamurilor. Chiar și când vrem să facem mult bine, săvârșim numai puțin din multul ce-l vrem. Și își aduce aminte cu recunoștință și de o vorbă a fostului său duhovnic dela Innsbruck, (păr. jesuit Rupert Wickl) care insista asupra datorinței slugii lui Hristos de a-și face totdeauna planuri mari, ideale înalte, fiindcă în practica vieții totdeauna rămânem mai pre jos de ele. Și dacă așa li-se întâmplă celor cu planuri mari, ce va fi de cei ce se mărginesc la schițări neînsemnate, reduse, inspirate de o frică ne creștină și foarte puțin preoțească? — Mulțumește Ven. membri ai Capitlului cari l-au ales⁵⁾ (de sine înțeles că după ce știau că aceasta este voia și a I. P. S. păr. Mitropolit)

1) Trecuți în veșnicie: epp. Ioan Lemenyi, Vasile Hossu și mitrop. Vasile Suciu; în viață: episcopii Alex. Rusu al Maramureșului, Ion Bălan al Lugojului și mitropolitul Alex. Nicolescu. — Preconizat episcop auxiliar: Vasile Aftenie.

2) Timoteiu Cipariu, Ion Micu-Moldovanu și Augustin Bunea.

3) Dintre cei morți: Teodor Pop, Bas. Rațiu, Dr. Ioan Rațiu, Gavril Pop, Alex. Grama, Victor Szmigelski, Isidor Marcu, Iosif Hossu, A. Chețianu, S. Roșianu.

4) Basiliu Rațiu, C. Alutan, I. F. Negruțiu, C. Papfalvi, I. M. Moldovanu, Iacob Popa ș. a.

5) Păr. Neda a fost ales cu unanimitate de voturi, — *caz unic* până acum în alegerile de canonici la Blaj, cum se spune: împrejurarea aceasta nu face decât să mărească apăsarea noii încredințări.

și îi asigură că, răzimat și pe pilda Cinstiților Părinți Capitulari, dela fiecare având ceva bine de învățat și, încrezut în staturile bune ale lor, va face tot ce-i va sta în putință ca să răspundă nouilor sale îndatoriri, deși va rămânea mereu încredințat că prestațiile sale vor fi totdeauna mai prejos de cele mai bune ale sale dorințe.

3. Al treilea sentiment ce stăpânește în aceste clipele inima păr. Neda e sentimentul *recunoștinței* față de memoria celui ce a fost cândva *Vasile Hossu*, episcopul Lugojului. Fost capitularist blăjean, episcopul Vasile a dus pe meleagurile Banatului sufletul lui Petru Pavel Aron. In 5 Maiu 1905 — azi e 5 Maiu 1940: coincidență care spune atât de multe noului capitularist blăjean — vlădicul Vasile venise la Nevrincea în visitație canonică și la examenul școlii primare confesionale din numita parohie curat unită. I-au plăcut răspunsurile date de cutare copil de sătean nu tocmai înstărit și s'a făgăduit că îl va trimite la școală mai înaltă la Blaj. — Vlădicul Petru Pavel Aron ajutase la vremea sa, un Dumitru bănațean dela Lugoj!). Vlădicul Vasile Hossu, — arhierul care stă de vorbă și își ține cuvântul chiar și față de un copil sărac dela sate — a făcut la fel: i-a dat bani de drum spre Blaj unui alt Dumitru, din apropierea Lugojului, l-a provăzut cu scrisorile de lipsă și l-a dat în seama alor doi capitulariști: Iosif Hossu (pe atunci director al liceului) și Dr. Izidor Marcu (pe atunci rector al Seminarului Teologic). — Și acum să nu se mire nimeni dacă acel Dumitru urcă, profund mișcat, trepte pe cari le-a călcat și Părintele său în Domnul, și pe care nu-l va uita niciodată. — Crede tare că această iubire de pe lumea cealaltă — de care-i sigur, alătura de cea a părinților săi după trup, morți și ei, — nu l-a părăsit și nu-l va părăsi niciodată, până la închiderea pe veci a ochilor.

* * *

Cu aceasta serbarea capitulară de Dumineca Tomei a luat sfârșit. — Rămâne ca vieața să-și urmeze cursul și în cadrele ei luptătorii pentru mai bine să activeze pentru slava lui Dumnezeu, lauda Bisericii și mântuirea sufletelor.

Cum trăesc muncitorii în U. R. S. S.

Dacă am face o comparație între condițiile de viață de muncitor din țările europene și U. R. S. S., rezultatul ar fi uluitor. Acolo unde conduce proletariatul, unde muncitorimea atee este la cârmă, muncitorul nu contează nimic, el trăește în cea mai neagră mizerie:

La Moscova, oraș care numără azi 3 milioane și jumătate de locuitori, sunt numai 2000 automobile; aceste mașini aparțin Primăriei. Altele particulare nu există. Toți șoferii sunt considerați ca angajații municipalității. În Ianuarie 1939 din 2000 mașini publice, abea câteva sute erau în stare de a presta servicii, până când șoferii sunt în mult mai mare număr. Și chiar din această cauză, fie-

1) În primii ani ai școalelor dela Blaj, milostivul vlădică dela Blaj, Petru Pavel Aron, a primit dela lugojanul *Dumitru Popovici* următoarea scrisoare, descoperită și publicată de d. Zenovie Păclișanu: „Prealuminat, preasfințite Doamne mie milostiv stăpâne. Cu umilință și cu smerenie la mila Măririi Tale căzând am alergat văzând pre Măria Ta pre toți săracii cu milă socotind, rugându-ne pentru aceste lipse ca să te milostivești smerenii mele să me miluești cu o pereche de cioareci (pantaloni) și la seminarium să me primești, fiindcă sunt foarte departe din țara Banatului și nici de acasă am nădejde, că și maica mea se ține cu destulă săracie... Sufletesc și smerit fiu: *Dumitru Popovici*“. — Și Vlădicul Petru Pavel a dat ascultare cererii lui Dumitru Popovici din Lugoj.

care are dreptul să lucreze alternativ, adică fiecare lucrează 15 zile pe lună. Din partea Primăriei se dă mașina, benzina și cele necesare... Șoferul lucrează pe zi 14 ore și trebuie să parcurgă în medie 210 kilometri.

Pentru fiecare kilometru parcurs, primește dela client o rublă.

Șoferul nu are salar, ci lucrează exclusiv la procent, adică primește 7% din totalul casărilor. Astfel pentru o muncă de 14 zile continue și grele (și după ce este obligat să primească la opriri, bacșișuri nu există) mulți clienți funcționari ai Statului plătesc drumul parcurs cu bonuri cari au o evaluare specială) rareori câștigă mai mult de 14 ruble și 70 cop., ceiace face 7 ruble și 35 cop. pe zi, până când luna de muncă este de 15 zile iar rubla la bursa din Moscova face circa 20 lei. Ca urmare câștigul maxim al unui șofer este de circa 20 lei la zi.

Justiție socială niciodată nu poate fi acolo unde sunt la cârmă propovăduitorii și ai ateismului. Comunismul duce muncitorimea la robie, la o robie mai sălbatecă decât ni-am putea-o închipui. (*Felician M. Soraru*)

Christos a 'nuiat

*E soare pe ceruri,
Și 'n inimi e soare.
Cu larna ce moare,
Nădejdea 'n vie,
Pe firul de iarbă,
Pe frageda floare
Ca lacrimi plouă
Mărgele de rouă.*

*Aleargă peste 'ntreaga fire
Fioruri largi de fericire
Și toate inimile bat:*

*„Christos a 'nuiat!“
Un sbor naiv de idealuri
In inimi prinde să tresară...
Ca și pe câmpuri, vâl și dealuri
In suflete e primăvară!
Și cerului mai clar, mai dulce,
L'aduce par'că o solie
De tot norocul nostru — blânde
Și-armonioasa ciocârlie.*

*Cântați „Christos a 'nuiat!“
Și clopotele 'n dimineată
Să 'nalte 'n ceru 'n seninat
Cântarea dragostei de viață!
Și glasul lor purtat de vânt,
Când va sui 'n lumină
Spre tronul Domnului cel Sfânt
Cui lumile se 'nehină,
In ceasul binecuvântat
De vis și rugăciune,
Când soarele răsare,
C'o argintie trâmbițare
Un înger poate o să sune
Intr'a popoarelor ultimire,
Universala mântuire:*

„Christos a 'nuiat“.

(Neamul Românesc* Cincinat Pavel)

Veste bună dela Simeria. Nu-s la număr credincioșii noștri din centrul Simeria (jud. Hunedoara) dar sunt spre orice lucru bun, mai ales de când e păr. *I. Madan* în fruntea lor. — A doua de Paști au aranjat o foarte reușită *profețiune teatrală*, jucându-se piesa religioasă *Profețiile Pro*, de A. Dargon, cu subiect dramatic goana mexicană mai recentă împotriva răzvrăcirii lui Hristos și a slujitorilor ei. Venit fost destinat scopurilor parohiei noastre

Administrarea Poloniei

Ziarul *Tribuna* dela Cluj publică în numărul său din 9-5-40 următoarele informațiuni, vrednice a fi reținute:

ZURICH, 8. — Zilele acestea se împlinesc șapte luni, de când Germania — după ce împreună cu armata sovietică a zdrobit rezistența polonă — a preluat întreaga administrație pe teritoriile Poloniei centrale și occidentale. Precum se știe, tratatul germano-sovietic din 28 Septembrie 1939 a împărțit teritoriul polon în două, aproximativ dealungul fluviului Bug, stabilind astfel frontiera de interese germano-rusă. Trebuie subliniat aici faptul că Germanii nu vorbesc niciodată de „noua frontieră germano-sovietică” pe Bug, ci numai de „frontiera de interese”. Faptul acesta este ușor de înțeles. Alipirea la Reich a întregului teritoriu ar sdruncina structura etnică a Reichului.

Guvernul Reichului s'a străduit deci să găsească o soluție, care i-ar permite încorporarea unei bune părți a teritoriului polon, fără a îngloba pe cele 19 milioane de Polonezi. În acest scop Führerul a proclamat în 8 Octombrie 1939 un decret lege, **proclamând ca alipite**: Pomerania, Posnania și Silesia Superioară, unde trăiesc 389.100 Germani (cele trei provincii aparțineau Reichului între 1795—1918 în urma împărțirii Poloniei la sfârșitul secolului al XVIII-lea);

Câteva regiuni ca Sulawki, Ciechanow, Rozana, Plock, Wloclawek, o parte a regiunii Cracovia, întreaga Silezie de Cieszyn precum și unul din cele mai mari centre ale industriei textile din Europa, orașul Lodz, denumit recent „Litzmannstadt”.

În total deci Reichul a proclamat anexat un teritoriu de 80—85.000 km. pătrați.

Afară de aceasta a rămas sub ocupația germană — dar neanexată — Polonia centrală, un teritoriu aproximativ de 110.000 km. pătrați, locuit de cca. 10 milioane suflete, dintre care 2 milioane de evrei. Teritoriul acesta, a cărui capitală provizorie este Cracovia (dată fiind distrugerea Varșoviei), a fost organizat de Germani într'un Guvernământ General. Postul de guvernator a fost încredințat dlui dr. Frank, care administrează acest teritoriu fiind responsabil exclusiv față de Cancelarul Reichului.

Astfel teritoriul polon, ocupat de Germani, a fost împărțit în două. În fiecare din aceste părți situația regimului politic și administrativ sunt cu totul deosebite.

I. *Polonia occidentală*, declarată ca alipită la Reich, a fost supusă — din punct de vedere juridic — aceluiaș regim ca și provinciile germane ale Reichului. Organizația administrativă este următoarea: Pomerania și o parte a palatinatului Varșovia, împreună cu Pomerania occidentală germană, formează „Gau Westpreussen”, cu capitala Danzig; Posnania cu orașele Posnan, Kalisz, Inowroclaw și Lodz, formează „Gau Warthe”; Silesia Superioară, Silesia de Cieszyn și o parte a palatinatului Cracovia au fost alipite la „Gau Schlesien” iar orașele Plock, Ciechanow și Suwalki au fost alipite la „Gau Ostpreussen” (Prusia Orientală). Guvernul german imediat după încetarea ostilităților a început să realizeze un vast plan de unificare etnică și administrativă. Faptul, că pe teritoriul alipit Germanii constituiau în Septembrie 1939 numai 6,5 la sută au inspirat guvernului german o idee de a proceda la deportarea masivă a Polonezilor din Polonia occidentală, în „Guvernământul General”, adică în Polonia centrală, care conform declarațiunilor dlui Hitler

din 6 Octombrie 1939 — urmează să fie organizat într'un „stat-tampon”. Cu toate că deocamdată lipsesc datele precise, se afirmă cu certitudine, pe baza informațiilor presei germane, că între 1 Octombrie 1939 și 1 Aprilie 1940, cel puțin 750.000 Polonezi au fost deportați din Polonia occidentală în Polonia centrală. În prima fază autoritățile germane deportează pe marii moșieri, precum și pe toți fruntașii vieții intelectuale, sociale și economice. Lucrătorii din uzine precum și micii agricultori nu sunt încă deportați în masă, însă în ce privește pe cei din urmă — li s'a retras dreptul de a dispune de proprietatea lor. În principiu nici un polonez nu mai are dreptul de a poseda pământ, în regiunile declarate alipite la Reich. S'au închis deasemeni toate școlile polone, iar limba polonă nu mai poate fi întrebuințată oficial. Întreaga avere a statului polon, precum și averea celor deportați și celor refugiați în străinătate, este deasemeni confiscată, afară de 25 kgr. bagaj personal, pe care deportații sunt autorizați să-l ia cu ei. Toate uzinele și întreprinderile comerciale sunt actualmente conduse de „Treuhänderii” germani cari au înlocuit pe proprietari. Pământul și întreprinderile de tot felul ale deportaților sunt distribuite printre Germani, aduși din țările baltice, sau din Reich; până acum numărul acestor coloniști trece de 150.000.

II. *În Guvernământul General*, adică în Polonia centrală, Germanii au preluat conducerea tuturor oficiilor de stat polone. Personalul inferior a rămas parțial polonez. Atât vechea împărțire administrativă, cât și legile polone au rămas în principiu în vigoare. Guvernatorul Frank are însă depline puteri de a decreta în toate domeniile vieții sociale și economice. Afară de administrația civilă funcționează și administrația militară precum și poliția germană. Autoritățile germane deportează în Reich, la muncă obligatorie, pe toți șomerii. În anul 1940 nu mai puțin de 1.000.000 lucrători poloni vor fi — cum anunță „Warschauer Zeitung” — aduși în Reich. În total însă, populația Poloniei centrale crește repede, date fiind numeroasele mutări ale Polonezilor din Polonia occidentală. Așa dar Varșovia, care înainte de război număra 1.300.000 locuitori, are acuma — cu toate că 40 la sută din case nu mai există — o populație de aproape 2 milioane.

Astfel se prezintă în linii generale administrația generală a Poloniei occidentale și centrale. Guvernul polon n'a recunoscut alipirea Poloniei occidentale la Reich și în ziua de 30 Octombrie 1939 a imănat tuturor țărilor aliate și neutre un protest în care reaminteste, că convenția din Haga, semnată și de Germania, interzice beligeranților incorporarea teritoriilor ocupate sub orice formă până ce ostilitățile nu vor fi terminate.

Știri mărunte

Congres general Arhidiecezan. „Asociația Generală a Românilor Uniți” (Agru) și „Uniunea Mariană a Femeilor Române Unite” (Umfru) din Arhidieceza de Alba-Iulia și Făgăraș își vor ține anul acesta congresul general în orașul Dumbrăveni, în zilele de 25-26 Maiu. Congresul va fi prezidat de I. P. S. pâr. Mitropolit Alexandru, care va fi primit sărbătorește Sâmbătă după amiază, în 25 Maiu c. În seara aceleiași zile, după ședința comitetelor arhidiecezane, se va ține un paraclis la care va cuvânta pâr. Dr. Ioan Suciu, prof. de teologie în Blaj. A doua zi, Duminică, va fi liturghie arhierescă, în cadrele căreia va vorbi

pâr. Mitropolit. Vor avea loc, apoi, recepții și ședința festivă cu salutul delegaților și delegatelor și conferința d. Dr. Zenovie Păclișanu, dir. gen. în Ministerul Cultelor. — La a doua ședință, ce se va ține după masă, va conferința pentru popor pâr. Dumitru Neda dela Blaj și se vor ceti rapoartele, ș. a. — Seara se va da un concert religios. — Organizațiile agriste și mariane parohiale sunt rugate să trimită de urgență (pe adresa pâr. Dr. Septimiu Todoran, prof. de teologie, Blaj), rapoartele despre activitatea desfășurată în ultimul an.

Bindecuvântare papală pe radio. De Paștile latine ale anului acestuia s'a dat cea dintâi bindecuvântare papală „Urbi et Orbi” pe radio împreună cu câștigare de indulgență. S'a spus lămurit că acest favor se acordă „us quoque, qui vocem ipsius benedictis ope radiophonica pie perceperunt” (= și celorce vor asculta, cu evlavie, glasul celui ce binecuvântă pe cale de radio).

Marele păstor în mijlocul turmei. Duminica trecută Presf. Iuliu al Clujului, însoțit de pâr. canonic Juga și de pâr. Lemenyi și Grecu, profesori de teologie, a ținut să cerceteze biserica din Cluj-Mănăstur: *Calvaria*, unde a fost primit cu cuvinte calde de bun sos și de către pâr. Petru Domșa, parohul locului. Înaltul ierarh a slujit sf. liturghie în sobor de preoți, cuvântând mulțimii pe care n'o mai încăpea biserica. A mănecat din cuvintele Domnului: „Cel ce crede întru mine nu va gusta moartea în veci” legând de suflet dreptmăritorilor creștini să țină cu sfințenie la credința lor singură mântuitoare.

Misiuni populare. Cu întârziere, cei drept, dar tot mai bine așa decât dacă nu am fi fost încunostințați de fel, aflăm că în zilele de 23—26 Martie c. s'au ținut sfinte misiuni populare în Subcetate—Mureș. Cu vestirea cuvântului s'a ostenit pâr. Dr. Francisc Simon, D. F. M., preotul Bilborului. De sfintele Taine s'au apropiat 509 credincioși. La ascultarea spovedaniilor a dat ajutor pâr. Ioan S. Suciu din Hodoșa.

— În zilele de 20—23 Aprilie c. s'au ținut misiuni în frunța parohie Luna (districtul Arieșului). S'au mărturisit și cuminecat 1088 credincioși. La mărturisiri au dat ajutor frații preoți: Zaharie Ștefan din Poiana; Ioan Tătar din Urca; Ilie Hiriian pensionar Gligorești; Andrei Pap din Călărași; Aurel Hiriian, Gligorești; Dr. Simion Nicoră din Rupea și Preaon. Gavril Pop, paroh local și protopop districtual. Preot misior: pâr. Eugen Ciungan, dir. cancelariei mitropolitane.

Locale. Duminica viitoare a Slăbăno-gului, va predica în catedrală pâr. Dr. Ioan Suciu, prof. de teologie.

— De ziua muncii, 1 Mai, s'a slujit în catedrală un Te-Deum pontificat de Il. Sa Dr. Victor Mocaveiu, în sobor de preoți. Cu acel prilej a rostit o cuvântare ocazională pâr. Dr. Eugen Popa, paroh în Blaj.

— Zece Mai, a fost prăsnuit cu fast deosebit. După slujba din catedrală, oficiată de pâr. canonic Victor Pop în sobor de preoți, și în prezența I. P. S. pâr. Mitrop. Alexandru, a profesimei, școlăriei, a reprezentanților diferitelor autorități locale și a unui public numeros, s'a trecut în curtea liceului de băieți „Sf. Vasile cel Mare” unde s'a făcut ridicarea pavilionului, s'au rostit cuvântări (pâr. Ion Vultur prof. și d. Bărbulescu, maior) s'au executat admirabil cântări corale și de orhestră din partea elevilor (dirijor: d. Dr. S. Toduța), încheindu-se aceste serbări frumoase cu defilarea elevilor, elevelor, clericilor, premilitarilor și a echipei F. R. N. — La toate aceste manifestări I. P. S. pâr. mitropolit a fost în fruntea participanților.

Iubileu preoțesc. E al unui smerit și cucernic părinte asumpționist: P. Merloz, aflător acum la București. Acest râvnitor slujitor al altarului care a ostenit mult pentru creșterea tineretului nostru la Beiuș și care ne-a îndrăgit neamul, limba și Biserica — a scos mai mulți ani dearândul, la Beiuș, revista „Observatorul” — a împlinit în 3 Maiu c. un sfert de veac de preoție. Din acest prilej cei cari

il cunosc și știu ce suflet apostolic e Sf. Sa, l-au sărbătorit cu tot dragul inimii pe acest fiu al Franței care a făcut mult bine și pe pământul României. — Ii dorim și noi: Mulți ani încă!

Cel mai în vârstă Cardinal dintre cei în viață se notează că este Em. Sa *Granito di Belmonte* care, anul acesta, în 10 Aprilie, a implinit 90 (nouăzeci) de ani. A fost hirotonit în 1879 și a activat vreme îndelungată pe terenul diplomației eclesiastice. A fost și nuntiu papal întâi la Bruxelles, apoi la Viena. Cardinal a fost creat în 1911.

Instalare de vicar faroneu. Uniții noștri din *Hațeg* — și cu ei împreună toți frații de credință din Țara Hațegului — au avut de Dumineca Tomei din anul acesta o bucurie mare: s'a făcut, sărbătorește, instalarea pâr. *Romul R. Stoica* de paroh local și vicar faroneu. Actul de numire l-a cetit pâr. *Aurel Marilă* din Silvașul-de-jos, în prezența pâr. *Nicolae Munteanu*, canonic pens. care reprezintă pe ierarhul eparhial, și a unei mulțimi de credincioși ce tixia biserica. — Cu râvnă pentru tot ce-i bun, cu experiență de paroh și protopop și cu tactul ce l-a caracterizat totdeauna, pâr. R. Stoica va face și în noua-i slujbă cele mai bune servicii cauzei căreia îi este închinată vieța de preot.

Gest românesc. Năpasta cutremurului de pământ căruia i-au căzut jertfă în primăvara acestui an în *Turcia* sate, orașe și mii de vieți omenesti, a mișcat adânc toată lumea. Țara noastră a dat expresie înțelegerii sale pentru durerea țării amice prin aceea că s'a declarat gata să zidească în ținutul năpăstuit *un sat nou*, suportând toate cheltuielile. Dela vorbă s'a trecut la faptă. Noul sat se va numi *Regele Carol II.*, și va fi clădit sub supravegherea inginerului român *Florin Cantemir*, în zona *Erzingean*. Numitul inginer a și plecat zilele acestea în zona greu încercată de cutremure pentru ducerea la îndeplinire a însărcinării primite.

Prăpădul ia întindere. Ceeace era de prevăzut s'a întâmplat: în zorii zilei de ieri, 10 Mai, Germania a atacat, fără multe formalități, *Belgia, Olanda și Luxemburg*. Asta, chipurile, ca să apere neutralitatea acestor țări ce, altfel, ar fi fost amenințate să fie cutropite de francezi și englezi. Toate trei puterile atacate au cerut ajutorul aliaților, ale căror trupe au și plecat în ajutorul celor luați la țință. — Comunicatul olandez de ieri anunță 70 avioane germane doborâte.

Mulțumită publică. Curatoratul bisericii române unite din *Data* (jud. Târnava mică), își ține de sfântă datorință să aducă și pe această cale sincere mulțumiri dlui *Iuliu V. Albini*, din Zlatna, pentru marimoasa donație de 2000 Lei (două mii lei) făcută de Sf. Paști bisericii noastre. — În numele curatoratului: *Nicolae Băcel*, paroh român unit.

Cărți & Reviste

IOAN MICLEA: *Jacques Maritain*. Omul-Filosoful-Creștinul. Blaj, 1939. Pagini: 54 (format 80 mare). Prețul: ?

Îndrăgostit cum e pâr. I. Miclea de filosofia creștină, era firesc să se oprească cu admirație la Jacques Maritain, unul dintre cele mai ilustre nume cu cari se mândrește cugetarea și scrisul creștin filosofic francez de astăzi. Cunoscut și stimat nu numai în Franța, ci în toate cercurile cugetătorilor de peste țări și mări, acest filosof nu se putea să rămână străin nici lumii noastre românești unite, căreia l-a prezentat în primul rând harnicul și bine documentatul pâr. I. Miclea în seria de articole publicate în „Cultura Creștină” și reproduse acum în broșură. Pentru care lucru are drept la recunoștința tuturor celor ce știu aprecia strădanii ca aceasta.

P. IOSIF CHIAVARINO: *Spovedește-te bine!* Săbăoani, 1940. Pagini: 114. Prețul: 12 Lei
Titlul cărțicete spune tot ce vrea autorul Care, de fapt, și isbutește să-l facă pe cetitor să înțeleagă ce-i o mărturisire bună, cari sunt motivele ce ne îndeamnă să facem o spovedanie bună și cum se poate face acest lucru de însemnătate

primordială pentru viața sufletească. Pildele numeroase și bine alese ilustrează mereu spusese apologetului și apostolului mărturisirii. Soc. literară „Sf. Bonaventura” a tinerilor clerici franciscani din Liuzi-Călugăro au săvârșit o faptă din cele mai folositoare talmăcind pe românește această lucrare de zidire duhovnicească.

P. IOSIF TĂLMĂCEL: *Citește tinere!* Săbăoani, 1940. Pagini: 32. Prețul: 5 Lei.

Foarte harnicul pâr. franciscan I. Tălmăcel dela Bacău în aceasta a treia broșurică din seria: O vorbă la ureche, se îndreaptă tineretului țării, căruia-i dă sfaturi cuminți și probate: Să se ferească de trândăvie; de tovarășii răi; de tot ce n'ar voi să știe și mamele; de beuturile spirituoase; de cartoforie; de tutun; de citirea cărților rele; de petrecerile primejdioase și de poftele neorânduite ale trupului. Clișee potrivite însoțesc toate aceste sfaturi pe cari le dă părințește, fără înflorituri de stil, o slugă a Domnului cu experiența vieții.

Cum trebuie să iubim pe Dumnezeu? În românește de P. ION M. GĂRLEANU. O. F. Min. Oradea, 1940. Pagini: 59. Prețul: 5 Lei.

Tipăritură scoasă pentru a face cunoscută și dragă mulțimilor române porunca cea mai mare, iubirea lui Dumnezeu: asta este căruția frumoasă ca înfățișare, bogată în cuprins și ieftină ca preț, talmăcită în românește cu ales simț de limbă, de către autorul atâtor poezii religioase gustate cu prilejul festivalurilor aranjate de asociații pronunțat creștine și de pietate. Nu putem decât s'o recomandăm la mici și la mari, fiindcă numai bine va face.

AL. LASCAROV-MOLDOVANU: *Alte flori creștine*. București (Edit. „Cugetarea”) 1939. Pagini: 216. Prețul: 30 Lei.

Autorul are în aceeași editură o lucrare de învățături prinilde bine alese și cu măiestrie predate: *Flori creștine* (1935). Acesta-i talmăcul titlului cărții noi ce avem sub ochi. E scrisă și aceasta, dela început până la sfârșit, cu multă dragoste de lumea cetitorilor cucernici și cu deosebit talent întru a le strecura în minți și inimi gândul bun care se desprinde din istorioarele așternute pe hârtie. Chiar și cuvântările bisericesti — dar mai ales conferințele religioase pentru popor — pot fi foarte nimerit ilustrate cu pilduri din colecția aceasta

OCTAVIAN MARIN: *Spațiul fericitii*. Sibiu, 1940. Pagini: 72. Prețul: 30 Lei.

Lucrare de tânărcare se sbate să exprime frumos simțeminte și idei alese. Dat fiind că tot începutul este g eu, nu-i decât firesc să se resimtă aceste greutăți ale începutului și în lucrarea din chestie. Numai cât: *Lab. r improbus omnia vincit*. Și tânărul autor, dacă va ținea seama de adevărul și sugestiile acestei axiome, va putea da cu mult mai mult.

RAIUL COPIILOR. Revistă pentru cei mici. Apare de două ori la lună. București (Str. General Berthelot 56). Abonamentul: 60 Lei anual. Prețul uuui număr: 3 Lei.

Are această modestă și drăguță revistă tot ce trebuie și place micilor feți-logofeți ai slovei: poezii, mici istorioare, articolașe, glume, rubrică a unor jocuri de deslegat și chipuri frumoase. Pâr. redactor Farrenkopf S. I. și colaboratorii Sf. Sale își dau toată silința să fie înțeleși și gustați de lumea mărunțelilor către cari se îndreaptă scrisul lor. Și nu ne îndoim că își ating scopul râvnit: ad majorem Dei gloriam. — Părinții facă încercare și se vor convinge că așa este. Cătiheții dela școalele primare așșderea.

Convocare

Domnii acționari ai firmei „HERCULES”, fabrică de țigle și cărămizi S. A. *Diciosân-martin*, sunt convocați la adunarea generală ordinară anuală, ce va avea loc în ziua de 26 Maiu 1940, orele 11 a. m. în biroul firmei din Str. Mihai Viteazul, având de discutat asupra următoarei

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
  2. Darea de seamă a Consiliului de Administrație pe exercițiul 1939.
  3. Raportul Comitetului de Cenzori.
  4. Aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere și descărcarea Consiliului de Administrație
- Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

trație și a Comitetului de Cenzori, pentru gestiunea 1939.

5. Repartizarea profitului.
6. Alegerea de membrii în Consiliul de Administrație, în locul celor 9 membri a căror mandat expiră la 30. V. 940.
7. Alegerea de membri în Comitetul de Cenzori în locul celor 3 membri a căror mandat expiră la 30 Maiu 1940.
8. Eventuale propuneri.

În adunarea generală ordinară pot vota numai acei acționari cari, cu 5 (cinci) zile înainte de ținerea adunării generale, și-au depus acțiunile la Cassa firmei sau la Banca Generală de Credit din Diciosân-martin.

Diciosân-martin, la 27 Aprilie 1940.

Direcțiunea

Parohia română unită Hodoșa-Ciuc

Nr. 64—1940

Publicație de licitație

Parohia română unită din *Hodoșa-Ciuc* vinde prin licitație publică 700 m³ lemni moșteniți primite dela comună, din pădurea *Harlaș* doborituri de vânt în hotarul comunei *Bilbor*.

Licitația se va ținea în ziua de 18 Maiu 1940, ora 9 dimineața, în localul primăriei *Hodoșa*.

Condițiunile de licitație se pot vedea în oficiul parohial.

La caz că nu se vor prezenta amatori de data aceasta, se va vinde prin tratare năinvoială.

Hodoșa-Ciuc, 9 Maiu 1940.

Președinte:
Ioan Simion Suciu
preot

Primcurator:
Ioan Balint

Telefonul „Unității”

Am primit și chităm cu mulțumită următoarele abonamente:

Pe anul 1940. — Dr. A. Fărcășanu, Zlatna, Lei 300. — Câte 200 Lei: Ing. I. Gherman, Cluj; Dr. Miculaș, Oradea; T. Gherman, București; P. Pleșcu, Grozești; M. Man, Peregul-mare; I. Pop, Vima-mare; Dr. P. Munteanu, Parța; Of. Parohial, Reșița; Of. Parohial Hunedoara; Of. Protop. Odorheiu.

Câte 200 Lei pe 1939: Al. Mureșan, Gherla; Cionca, Peatra-Neamț; V. Merlaș, Sălsăg; și dela mătorele of. parohiale: Crasna, Sălaj; Sanislău, Eliseni; Nevrincea, Criscior, Chiuză.

AVIZ

Locuri de case, bune și ieftine, de vânzare la Blaj. Informațiuni la Camera Agricolă.

FRIDERIC HÖNIG

ARAD, STRADA BARIȚIU 10—21

Ceamai veche și mai mare turnătorie de clopote din România.

Fondată la anul 1840

La comandă fabrică clopote de orice mărime din cel mai curat bronz pentru clopote, pe lângă garanția mare și cu prefixarea precisă a tonurilor. Invențiile propriie licențiate.

Rechizite și scune de fer pentru clopote. Motoare electrice pentru clopotit. — Telefon 376

